

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT, DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLAND, STEDEN- EN PLATTELANDSBELEID, SAMENLEVEN, INTEGRATIE EN INBURGERING, BESTUURSZAKEN, SOCIALE ECONOMIE EN ZEEVISSERIJ EN DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet over het platform voor overlijdensadministratie
- Tweede principiële goedkeuring m.o.o. adviesinwinning van de Raad van State

Samenvatting

Het overlijden van een persoon zet in Vlaanderen een uitgebreid administratief proces in gang waarbij de aangifte van overlijden dient te gebeuren en de uitwisseling van bepaalde informatie noodzakelijk is voor de betrokken partijen (waaronder gemeenten, uitvaartondernemers en artsen) om aan hun wettelijke verplichtingen en taken inzake overlijdensadministratie te kunnen voldoen. Ondanks de verschillende initiatieven rond digitalisering die onder impuls van de coronapandemie ontstonden, is er op het vlak van de overlijdensadministratie nog steeds een gebrek aan een gecoördineerde aanpak. De ontwikkeling van het platform voor overlijdensadministratie vormt de logische volgende stap van de Vlaamse overheid in de evolutie naar efficiënte en veilige gegevensdeling die leidt tot administratieve vereenvoudiging.

Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 stelt digitale transitie als één van de vier strategische doelstellingen. Administratieve vereenvoudiging is hierbij van cruciaal belang.

In dit kader initieert het Vlaams Datanutsbedrijf de realisatie van een digitaal platform voor overlijdensadministratie. Het platform is een breedgedragen initiatief ondersteund en mee betrokken door de diverse stakeholders zoals de steden en gemeenten (Burgerzaken Vlaanderen, VVSG), van wie het initiatief uitgaat door middel van een projectsubsidie Gemeente zonder gemeentehuis, de uitvaartsector (Uitvaartunie Vlaanderen, Funebra, VNOC), Departement Zorg en de artsen (Domus Medica en Zorgnet-Icuro).

Het platform heeft tot doel om administratieve processen en procedures in verband met het overlijden van een persoon en de daar bijhorende overlijdensadministratie te digitaliseren en de daarmee verbonden gegevens uit te wisselen en te ontsluiten tussen de verschillende betrokken actoren als het overlijden plaatsvindt in het Vlaamse Gewest. Op die manier wil het platform ook de nabestaanden van een overledene ontzorgen.

Het voorliggende voorontwerp van decreet voorziet in deze digitalisering en verplicht de artsen en uitvaartondernemers om van het platform gebruik te maken voor de overlijdensadministratie

in Vlaanderen. Dit zorgt voor een één centraal platform voor overlijdensadministratie waarbij de verschillende entiteiten via één kanaal gegevens uitwisselen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Digitalisering sluit aan bij het regeerakkoord 2024-2029, waarin digitale transitie een kernstrategie is. Het platform zorgt ervoor dat partijen die tussenkomen in de afhandeling van een overlijden, zoals artsen, uitvaartondernemers en lokale besturen, via één gecentraliseerd platform de overlijdensadministratie kunnen voeren.

Het initiatief sluit aan de beleidsvelden Digitalisering, Binnenlands Bestuur en Zorg.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De toekenning van de projectsubsidie “Gemeente zonder gemeentehuis” voor het innovatief concept “haalbaarheidsstudie digitale aangifte overlijden” werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 4 februari 2022. Een daaropvolgende projectsubsidie “Gemeente zonder gemeentehuis (grootschalige transformatie)” voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijk digitaal uitwisselingsplatform werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 december 2022.

Het voorliggend project en voorontwerp van decreet is tot stand gekomen met nauwe betrokkenheid van de initiatief nemende gemeenten Aalst, Antwerpen, Gent, Leuven, Lier, Maldegem Oostende en Tervuren. De grotere groep van lokale besturen is ook vragende partij voor de realisatie en uitrol van het platform voor overlijdensadministratie.

Het voorontwerp van decreet werd op 19 april 2024, 28 juni 2024, 4 september 2024 en 18 november 2024 toegelicht en besproken tijdens het overleg van de werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van het Vlaams Datanutsbedrijf, Digitaal Vlaanderen, Funebra, Departement Zorg, Agentschap Binnenland Bestuur, Stad Leuven en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

Het voorontwerp werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2024/333 van 17 december 2024.

De Vlaamse Regering verleende haar eerste principiële goedkeuring op 31 januari 2025 (VR 2025 3101 DOC.0032) met oog op het inwinnen van het advies van de Vlaamse toezichtcommissie.

De Vlaamse toezichtcommissie verleende op 27 februari 2025 haar advies VTC nr. 2025/008 van 25 februari 2025.

Het advies van de VTC leidt tot de volgende inhoudelijke aanpassingen in het decreet:

- In het overzicht van de toepassingen, deeltoepassingen en afgeleide deeltoepassingen in artikel 10 van het voorontwerp van decreet, wordt een verwijzing naar de doeleinden van de gegevensverwerking opgenomen (zie nr. 16, 17 en 18 van het advies VTC nr. 2025/008).
- Het ontsluiten van het rijksregisternummer en de gegevens van de overleden persoon door de beëdigd arts via het verslag wordt verduidelijkt in artikel 19 en 45, 1°, van het voorontwerp van decreet (zie nr. 39 van het advies VTC nr. 2025/008).

- Het gebruik van het rijksregisternummer door de uitvaartondernemer wordt verduidelijkt in artikel 28 en 44, 2° van het voorontwerp van decreet (zie nr. 39 van het advies VTC nr. 2025/008).
- Er wordt verduidelijkt dat het identificatienummer van het Rijksregister wordt doorgegeven door degene die in de lijkbezorging voorziet of diens gemachtigde en welke persoonsgegevens van de nabestaande die de zorg voor de as worden ontsloten in artikel 46, 1° van het voorontwerp van decreet (zie nr. 39 van het advies VTC nr. 2025/008).
- Er wordt verduidelijkt welke gegevens van de eerder overleden echtgenoot ontsloten worden in artikel 46, 2° van het voorontwerp van decreet (zie nr. 39 van het advies VTC nr. 2025/008).

Er worden twee taalkundige wijzigingen aangebracht voor de consequente bewoording “een levenloos kind of een kind tot één jaar” in artikel 13, tweede lid, artikel 30, derde lid, 3°, en artikel 43, 3°, van het voorontwerp van decreet en de vervanging van de bewoording “nieuwe” door “aanvullende” in artikel 3, 4°, van het voorliggende voorontwerp van decreet omdat “aanvullend” beter aangeeft dat het gaat om (deel)toepassingen die in de lijn liggen van wat er in het voorliggende voorontwerp van decreet is bepaald.

De repliek op het voornoemde advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) is via een overzichtstabel opgenomen in de Memorie van Toelichting.

Wat betreft het besluit in het advies van de VTC:

- Wat betreft de rechtvaardigingsgronden: Vlaams Datanutsbedrijf baseert zich op haar taak van algemeen belang zoals vastgelegd in het decreet van 2 december 2022 (artikelen 4 en 5) en op de taken, bepaald in artikel 3 en 4 van het voorontwerp van decreet. De rechtsgrond voor aanleverende en ontvangende entiteiten wordt, afhankelijk van de aanleverende en ontvangende entiteit, bepaald door artikel 5, 6 en 7 van het voorontwerp van decreet, namelijk toestemming van een burger, wettelijke verplichting of gerechtvaardigd belang.
- Wat betreft het principe van doelbinding: De VTC herinnert aan het feit dat doeleinden welbepaald, gerechtvaardigd en uitdrukkelijk omschreven moeten zijn. Dit is het geval door verwijzing naar de taken, vermeld in artikel 3 en 4 van het voorontwerp van decreet. De doeleinden worden ook opgenomen in het overzicht, vermeld in artikel 10 van het voorontwerp van decreet.
- Wat betreft de verwerkingsverantwoordelijkheid van Vlaams Datanutsbedrijf en andere entiteiten: De verwerkingsverantwoordelijkheid van Vlaams Datanutsbedrijf en de aanleverende en ontvangende entiteiten is geregeld in artikel 38 van het voorontwerp van decreet en wordt bepaald op basis van een grondige analyse, uitgevoerd bij de ontwikkeling van elke (deel)toepassing. Artikel 38, §3, voorziet in een onderlinge regeling tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken, zonder afbreuk te doen aan bijkomende afspraken. Om de kwalificatie als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke te waarborgen, wordt artikel 38, §2, aangepast zodat voor bepaalde deelttoepassingen geen afwijkingen mogelijk zijn.
- Wat betreft het werken met geanonimiseerde gegevens via een trusted third party: De gegevensdeling aan het Departement Zorg gebeurt op basis van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 dat verplicht om met gepseudonimiseerde gegevens te werken. De gepseudonimiseerde gegevens worden verwerkt door de arts-ambtenaar van het Departement Zorg, gespecialiseerd in de codering van de doodsoorzaken wat vereist is om in de statistieken op te nemen.
- Wat betreft de juistheid van de persoonsgegevens: Het voorontwerp van decreet bevat reeds bepalingen over juistheid en actualisatie van persoonsgegevens. De digitalisering van de overlijdensadministratie op zich draagt bij aan een betere datakwaliteit. Artikel 7 van het voorontwerp van decreet verplicht aanleverende en ontvangende entiteiten om passende maatregelen te nemen, juiste gegevens aan te leveren en onjuiste gegevens te verbeteren.

- Wat betreft de informatieverplichtingen en transparantie naar betrokkenen toe: Vlaams Datanutsbedrijf zal via de privacyverklaring verdere uitvoering geven aan de informatieverplichtingen van de AVG en zal betrokkenen informeren over de verwerking van hun persoonsgegevens en hun rechten.
- Wat betreft de tussenkomst van het agentschap Digitaal Vlaanderen als dienstenintegrator: De Vlaamse dienstenintegrator ondersteunt de Vlaamse en lokale instanties door een onderlinge elektronische dienstverlening en gegevensuitwisseling te organiseren tussen de instanties onderling, tussen de Vlaamse en lokale instanties en de externe overheden, en tussen de Vlaamse en lokale instanties en de andere dienstenintegratoren. In andere gevallen kan de Vlaamse dienstenintegrator niet tussenkomen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het voorontwerp van decreet bevat 8 titels. De eerste titel (titel 1) bevat algemene bepalingen waaronder dit decreet een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid regelt en een opsomming van de definities. De laatste titel (titel 8) bepaalt de inwerkingtreding.

Verder zijn er de volgende titels:

- Titel 2. Opdrachten en taken

Titel 2 beschrijft het doel en de opdrachten van het platform voor overlijdensadministratie en de taken van het Vlaams Datanutsbedrijf in het kader van het platform.

Het Vlaams Datanutsbedrijf staat in voor de ontwikkeling en het beheer van een elektronisch informatiesysteem dat voorziet in de veilige deling van gegevens tussen de aanleverende en ontvangende entiteiten. Het platform heeft tot doel om administratieve processen en procedures in verband met het overlijden van een persoon en de daar bijhorende overlijdensadministratie te digitaliseren en de daarmee verbonden gegevens uit te wisselen en te ontsluiten tussen de verschillende betrokken actoren als het overlijden plaatsvindt in het Vlaamse Gewest. Op die manier wil het platform ook de nabestaanden van een overledene ontzorgen.

Daarnaast kan het Vlaams Datanutsbedrijf nieuwe toepassingen en deeltoepassingen uitwerken, pilootprojecten organiseren, een informatiestandaard invoeren, gebruiken en beheren, platformretributies aanrekenen en innen en statistische gegevens en rapporten (die mee beleidsondersteunend kunnen zijn) uitwisselen in het kader van de uitwisseling van overlijdensinformatie.

In het kader van de hierboven weergegeven opdrachten en taken, is het Vlaams Datanutsbedrijf in de eerste plaats belast met taken van algemeen belang zoals beschreven in artikel 6, 1, (e) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, die verder ook aansluiten bij de doelstellingen van het platform voor overlijdensadministratie.

- Titel 3. De aansluiting op het platform

Titel 3 regelt de aansluitingen en de toegang tot het platform op niveau van de aanleverende entiteiten en de ontvangende entiteiten. Daarnaast bepaalt deze titel de verantwoordelijkheden van de aanleverende en ontvangende entiteiten en de mogelijkheid tot schorsing en opheffing van de toegang.

De Vlaamse instanties, lokale overheden, overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties of lokale overheid zijn en entiteiten die geen overheidsinstantie zijn (waaronder bijvoorbeeld artsen en uitvaartondernemers), ontsluiten gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf op grond van een verzoek van de betrokken burger of mits voormelde aanleverende entiteit gemachtigd is tot gegevensdeling bij krachtens een supranationale of wetskrachtige norm. Daarnaast kunnen entiteiten die geen overheidsinstantie zijn en die over een gerechtvaardigd belang in de zin van artikel 6, 1, f), van de algemene verordening gegevensbescherming beschikken, gegevens in verband met overlijden aan het Vlaams Datanutsbedrijf meedelen of ontvangen. De aansluiting van deze entiteiten kan, in voorkomend geval, via een koepelorganisatie verlopen.

De verantwoordelijkheden van de aanleverende en ontvangende entiteiten door de aansluiting op het platform, in voorkomend geval via een koepelorganisatie, worden bepaald, waaronder het nemen van de vereiste technische en organisatorische maatregelen en garandeert de naleving van bepaalde principes (bv. juistheid en correctie van gegevens). Het Vlaams Datanutsbedrijf kan de naleving daarvan controleren en kan de aansluiting tot het platform schorsen en opheffen wanneer de aansluiting niet of niet langer in overeenstemming is met de bepalingen van het decreet of andere toepasselijke wetgeving.

De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop burgers kunnen aansluiten op het platform aangezien de aansluiting op dit moment nog niet beschikbaar is, in tussentijd kunnen burgers die in zeldzame gevallen de overlijdensadministratie op zich nemen terecht bij de gemeente van overlijden.

- Titel 4. Toepassingen en deelt toepassingen in het platform

Titel 4 is opgedeeld in twee hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat de algemene bepalingen van toepassing op alle toepassingen en deelt toepassingen in het platform. Het tweede hoofdstuk regelt de specifieke bepalingen per toepassing en deelt toepassing.

Het platform bevat toepassingen en deelt toepassingen. Een toepassing bestaat uit verschillende deelt toepassingen die verband houden met elkaar, bijvoorbeeld omdat deze deelt toepassingen in éénzelfde administratief proces plaatsvinden (bv. de vaststelling van het overlijden of de administratieve afhandeling van de uitvaart). Een deelt toepassing bestaat uit een vooraf bepaalde combinatie van een of meer gegevens in verband met overlijden. Deze combinatie wordt bepaald aan de hand van de administratieve processen en handelingen die (moeten) plaatsvinden in verband met het overlijden van een persoon, waaronder de administratieve processen beschreven in de toepasselijke wet -en regelgeving. Andere elementen die de samenstelling van de deelt toepassing bepalen zijn de ontvangende entiteit die de gegevens in de deelt toepassing ontvangt, of het doeleinde waarvoor gebruik wordt gemaakt van de deelt toepassing wordt aangevraagd. Rekening houdend met het principe van minimale gegevensverwerking, zal het Vlaams Datanutsbedrijf bij het definiëren van een (nieuwe) deelt toepassing minstens kijken naar de informatienoodzaak (op veldniveau) en de aanwezigheid van de noodzakelijke rechtsgrond voor iedere verwerking.

Het Vlaams Datanutsbedrijf maakt een overzicht van de toepassingen en deelt toepassingen bekend op de website van het platform. Daarnaast kan de Vlaamse Regering per deelt toepassing het verplicht gebruik bepalen. In die gevallen waar het decreet bepaalt dat een platformretributie vastgelegd wordt, kan de Vlaamse Regering het bedrag hiervan bepalen. De gegevens nodig om een deelt toepassing te maken of te ontsluiten worden, zoveel als mogelijk, opgehaald bij de authentieke of centrale bronnen.

Hoofdstuk 2 bevat de specifieke bepalingen per toepassing en deelt toepassing. Elke toepassing vormt een nieuwe afdeling en elke deelt toepassing wordt beschreven met een onderafdeling. Per toepassing en deelt toepassing bepalen de artikelen welke aanleverende en ontvangende entiteiten betrokken zijn en welke verwerkingen zij uitoefenen, namelijk of ze deelt toepassingen opmaken en gegevens ontsluiten, ontvangen en raadplegen. Voor zover relevant, bepalen deze artikelen ook het verplicht

gebruik van de deeltoepping voor de aanleverende of ontvangende entiteit. Voor de deeltoepping van de laatste wilsbeschikking wordt de mogelijkheid voorzien voor de burger om via het platform voor datakluisen te ontsluiten.

Het uitgangspunt van het decreet is het digitaliseren van bestaande (papieren) processen en bestaande wetgeving om administratieve vereenvoudiging en een vlotte uitwisseling van gegevens in verband met overlijden te bereiken. Om dit te verwezenlijken, worden in bepaalde gevallen bijkomend gegevens ontsloten die noodzakelijk zijn voor de digitalisering van de bestaande administratieve processen, verwezenlijken van een bronverrijking van gegevens met behulp van authentieke gegevensbronnen en de identificatie van de overleden persoon te verbeteren. Dit is het geval voor de ontsluiting van de vaststelling door de arts bij de deeltoepping van de vaststelling van het overlijden door de arts en (facultatief) de ontsluiting door de uitvaartondernemer bij de deeltoepping van de aanvraag toestemming tot begraven of crematie.

De toepassingen en deeltoeppingen die deel uitmaken van het platform, zoals bepaald in het decreet, zijn:

1. Vaststelling van het overlijden, waarbij de deeltoeppingen van gegevens van de vaststelling van het overlijden, het attest, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004 en het verslag van de beëdigd arts, vermeld in artikel 19, §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004 deel van uitmaken.
  2. Administratieve afhandeling van de uitvaart, die de deeltoeppingen van het uittreksel of het afschrift van de akte van overlijden, de laatste wilsbeschikking en de toestemming tot begraven of crematie omvat.
  3. De gegevens voor overlijdensstatistieken, waarbij gegevens voor statistische doeleinden via het platform ontsloten worden. Het gaat om de gegevens nodig voor de opmaak van de overlijdensstatistieken die op het Departement Zorg rust.
  4. Afgeleide deeltoeppingen, bestaande uit de deeltoeppingen gegevens ontsloten aan een crematorium en gegevens ontsloten aan de gemeente van begraven. Het gaat hier om gegevens die reeds ontsloten worden binnen het platform via andere (deel)toeppingen en op vandaag via, voornamelijk papieren, processen aan ontvangende entiteiten ontsloten worden.
- Titel 5. Verwerking van persoonsgegevens

Titel 5 is opgedeeld in twee hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk omvat de gemeenschappelijke bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens en het tweede hoofdstuk bevat de specifieke bepalingen.

Hoofdstuk 1 bepaalt de gemeenschappelijke bepalingen in het kader van de uitwisseling en doorgifte van gegevens in verband met een overlijden.

In principe treedt elke aanleverende entiteit op als verwerkingsverantwoordelijke voor het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf via het platform. Hiervan wordt afgeweken i) voor de lokale overheden voor zover deze gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke zijn en ii) tenzij het overzicht van toepassingen en deeltoeppingen een afwijking voorziet.

Het Vlaams Datanutsbedrijf en de lokale overheden treden op als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke voor de terbeschikkingstelling van de deeltoepping van de vaststelling van het overlijden en de toestemming tot begraven of crematie, tenzij het overzicht van toepassingen en deeltoeppingen een afwijking voorziet.

Het Vlaams Datanutsbedrijf is verantwoordelijk voor de terbeschikkingstelling van de deeltoeepassingen vermeld in afdeling 2 en de afgeleide deeltoeepassingen, vermeld in afdeling 3, met uitzondering van die deeltoeepassingen eerder vermeld of tenzij het overzicht van toepassingen en deeltoeepassingen een afwijking voorziet.

Hoofdstuk 2 beschrijft de specifieke bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf. Naast het verwerken van gegevens in verband met overlijden, kan het Vlaams Datanutsbedrijf persoonsgegevens verwerken. Dit hoofdstuk bevat de aanvullende bepalingen inzake verwerking van persoonsgegevens en bevat in combinatie met de andere bepalingen van het decreet, de essentiële elementen van de verwerking.

Het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt de gegevens in het kader van haar opdrachten en taken, voor het beheer en het gebruik van de aansluiting op het platform, de aanrekening en de inning van de platformretributie en voor de logging van de activiteit van de aanleverende en ontvangende entiteiten op het platform voor beveiligingsdoeleinden.

Het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt de persoonsgegevens vermeld in artikel 24, §1, van het decreet van 2 december 2002, zoals gewijzigd bij dit decreet, zoals de gegevens in verband met overlijden. De Vlaamse Regering kan de categorie gegevens in verband met overlijden nader bepalen.

Daarnaast worden ook de categorieën van betrokkenen, de bewaring van de logs en de bewaartermijn bepaald.

- Titel 6. Retributie

Titel 6 beschrijft de platformretributie die het Vlaams Datanutsbedrijf kan innen voor de aansluiting op en het gebruik van het platform. Deze platformretributie, verschuldigd door de uitvaartondernemer, heeft een louter vergoedend karakter en dient om de werking en het gebruik van het platform te bekostigen. De vergoeding staat daarnaast tegenover de efficiëntiewinsten die de uitvaartondernemer boekt dankzij een vereenvoudigde en snellere administratieve afhandeling van de uitvaart.

De Vlaamse Regering kan het bedrag van de platformretributie en de nadere voorwaarden en regels voor de platformretributie vastleggen, waaronder het minimum- en het maximumbedrag ervan.

- Titel 7. Wijzigingsbepalingen

Deze titel bevat wijzigingen van (i) decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, (ii) het decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap.

Hoofdstuk 1 betreft de wijzigingen van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging. De wijzigingen vinden plaats met als doelstelling om:

- de uitwisseling van gegevens door de aanleverende en ontvangende entiteiten in verband met overlijden zoals die vandaag bestaan te verduidelijken, gezien dit een essentieel element is van de verwerking van persoonsgegevens;
- digitalisering toe te laten door bepaalde terminologie en woordgebruik technologieneutraal te omschrijven en te wijzigen (bijvoorbeeld “indiening” in plaats van “ondertekening”);
- administratieve vereenvoudiging te verwezenlijken door het platform als centraal kanaal voor uitwisseling te laten dienen (bijvoorbeeld door de uitvaartondernemer en de gemeente van overlijden rechtstreeks de laatste wilsbeschikking te laten consulteren, om foutief ingediende aanvragen en tussenkomst van de gemeente van woonst te vermijden);

- om correcte identificatie van overleden persoon toe te laten door, waar mogelijk, authentieke bronnen te bevragen.

Hoofdstuk 2 betreft de wijzigingen van het decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap.

De taken van het Vlaams Datanutsbedrijf worden uitgebreid, zodat de taken die verband houden met het platform voor overlijdensadministratie hieronder gevat worden. Daarnaast wordt ook de lijst van categorieën van persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt kunnen worden, aangevuld met onder meer de gegevens in verband met overlijden. Hetzelfde gebeurt voor de ontvangende entiteiten, onder meer aanbieders van diensten binnen de uitvaartsector en verzekeringsinstellingen worden toegevoegd.

Er worden in artikel 5, §1, van het voormelde van het decreet van 2 december 2022 twee bijkomende taken voor het Vlaamse Datanutsbedrijf ingevoegd, nl. de rol opnemen van vertrouwde derde partij in een datagedreven ecosysteem met het oog op het anonimiseren en pseudonimiseren van persoonsgegevens, alsook het tussenkomen bij de mededeling van persoonsgegevens in een datagedreven ecosysteem.

In hetzelfde decreet wordt een artikel 30/1 ingevoegd zodat al wie betrokken is bij de verwerking van gegevens door of via het Vlaams Datanutsbedrijf aan een vertrouwelijkheidsverplichting is onderworpen.

- Titel 8. Slotbepalingen

Het voorliggend voorontwerp van decreet treedt in werking op de dag van bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 5 en 6, laatste lid, artikel 24, tweede lid en artikel 26, derde lid, die in werking treden op een datum, bepaald door de Vlaamse Regering.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Zie artikelsgewijze bespreking in de Memorie van Toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het financieringsmodel bepaalt de algemene strategie van hoe de investerings- en onderhoudskosten van het platform voor overlijdensadministratie zullen gefinancierd worden.

Voor de ontwikkeling van het platform in de **investeringsfase** werden middelen voorzien door middel van:

- een projectsubsidie van 1.968.455,32 EUR “Gemeente zonder gemeentehuis grootschalige transformatie” waarvoor acht Vlaamse gemeenten een gezamenlijke aanvraag indienden
- een aanvullende bijdrage van Departement Zorg van 550.000 EUR
- en een bijkomende subsidie van 200.000 EUR voor de uitrol van het platform naar alle Vlaamse gemeenten

De baten voor de lokale besturen komen verder in de nota aan bod. De efficiëntiewinsten bij de Vlaamse overheid zelf (i.c. Departement Zorg) worden geschat op jaarlijks 1,5 VTE (geraamd op 128.000 EUR) en een besparing op infrastructuur van 200.000 EUR.

Van zodra het platform voor overlijdensadministratie uitgerold wordt naar alle Vlaamse lokale besturen treedt er een **operationele fase** in werking. In deze operationele fase zijn er kosten voor het beheer, de exploitatie en het doorlopend onderhoud van het platform. Het principe dat hierbij geldt is dat de uitvaartondernemer een **platformretributie** betaalt voor de gerealiseerde meerwaarde in zijn administratief proces. Deze platformretributie zal dienen voor de bekostiging van de exploitatie van het platform, evenals het up-and-running houden ervan. Dit omvat onder meer de monitoring en het prestatiebeheer. Daarnaast moet de platformretributie eveneens het veiligheidsbeheer continu waarborgen door gebruikte bibliotheken en frameworks up-to-date te houden, gevoelige gegevens adequaat te beschermen en regelmatig tests uit te voeren om beveiligingslekken te identificeren.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 6 januari 2025.

De Inspectie van Financiën vraagt naar de huidige stand van zaken van het project. Inmiddels is 80% van de ontwikkeling van het platform afgerond en zijn de leveranciers van gemeentelijke softwaresystemen gestart aan hun integratie met het platform.

Gezien de afhankelijkheid van het voorliggend decreet, zullen alle voorbereidingen tot aansluiting gebeuren in de loop van 2025, maar zal de effectieve inproductiestelling van het platform voor alle actoren pas gebeuren na de inwerkingtreding van het voorliggende decreet.

De Inspectie van Financiën vroeg naar de eigen investeringen door Athumi en verduidelijking bij de financiering van de exploitatiekost. Deze cijfers en toelichting werden bezorgd.

Tot slot werd onderbouwing meegegeven voor de totstandkoming van de kosten voor de operationele fase. Athumi zal immers vanaf de operationele fase verantwoordelijk zijn voor het dagdagelijks verzekeren van de beschikbaarheid en correcte werking van het platform. Het gaat hierbij om het delen van zeer gevoelige persoonsgegevens tussen vele verschillende stakeholders op alle bestuursniveaus, de artsen/ziekenhuizen en de private sector, die elk individueel ook ondersteund moeten worden in de aansluiting en het gebruik van het platform. De ervaring leert dat er ook regelmatig wijzigingen zijn in het wettelijk of decretaal kader waardoor het platform daaraan ook aangepast moet worden, zonder dat er functionele meerwaarde voor een gebruiker noodzakelijkerwijs aan gekoppeld kan worden. Niet onbelangrijk is ook dat het platform zich voor elk overlijden in Vlaanderen op het kritisch tijdspad zal bevinden tussen het moment van vaststelling van overlijden, de administratieve registratie hiervan en de regeling rond uitvaart en crematie. Het spreekt voor zich dat dit voor de nabestaanden van de overledene een enorm moeilijke periode is, waar het platform burgers indirect wil ontzorgen door digitalisering. Dit vraagt dat Athumi het platform op elk moment en in tijden van toenemende cybercriminaliteit robuust, veilig en toekomstgericht kan blijven inrichten. Daarnaast worden belangrijke doorontwikkelingen op het platform gepland. Bijvoorbeeld rond een verdacht overlijden of repatriëring wordt verwacht dat de kost om ook deze 'uitzonderingsprocessen' ook via het platform te laten verlopen hoog zal zijn, terwijl er naar verwachting geen extra betalende transacties hiertegenover zullen staan.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd gegeven op 30 januari 2025.

B. ESR-TOETS

Dit onderdeel is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op het personeelsbestand en het personeelsbudget zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de human resources, niet vereist is.

Voor het Departement Zorg worden efficiëntiewinsten bereikt door het wegvallen van de (manuele verwerking van) de papieren formulieren en het rechtstreeks ontsluiten van de medische en demografische overlijdensgegevens in de eigen toepassing. De opmaak van de overlijdensstatistieken zal hierdoor sneller en kwalitatiever kunnen gebeuren.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend ontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale besturen.

Het platform en de mogelijkheid tot integratie met andere softwarepakketten, maakt dat lokale besturen de verwerking van de overlijdensdossiers meteen in hun eigen toepassing burgerlijke stand kunnen doen, wat om efficiëntieredenen de voorkeur geniet van de lokale besturen. Gezien de geïntegreerde gemeentelijke softwaresystemen de meeste functionaliteiten, zoals de opmaak van de toestemming tot begraven of crematie, vandaag reeds voorzien en de integratie uniform is voor alle lokale besturen, wordt de investering voor de voor de uitwisseling van de gegevens en documenten via het platform tot een minimum herleid.

Het project brengt duidelijke baten voor de lokale besturen met zich mee in termen van efficiëntiewinsten en een verkorting in doorlooptijd van de dossiers. Deze bestaan onder meer uit het verminderen van de behandeltijd in het afleveren van de toestemming voor een overlijdensdossier. Het uniform maken van het proces en het vermijden van communicatie over en weer over ontbrekende of onduidelijke documenten, zorgt daarnaast voor een grote efficiëntie. Het opmaken van de akte door de gemeenten in de gemeentelijke toepassingen geniet ook een tijdswinst dankzij het rechtstreeks en digitaal ontsluiten van de gegevens van de vaststelling door de arts.

Andere voorbeelden zijn het verdwijnen van het papieren proces, waarbij portkosten van 300 tot 1400 euro per jaar bespaard worden per lokaal bestuur. Afhankelijk van de grootte van het lokaal bestuur en de digitaliseringsgraad zal er per overlijdensdossier een werkbeparing van 20 à 30 minuten zijn. Aan een gemiddelde actuele loonkost en voor 65.000 overlijdens per jaar, ramen we dit op ongeveer 750.000 euro.

4. VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het advies van de Raad van State ingewonnen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1 haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over het platform voor overlijdensadministratie en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2 de Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ